

Ébredés után*

Az előteret természetes, fakó napfény világította be. Kilépve a fényre, azonnal arra gondoltam, késő lehet. Kinéztem az ablakon. Kopár volt a kert, sehol semmi zöld. A gang betonja csupa repedés. Az egykor növényekkel teli kertrészen átvezető betonlapok mélyen a földbe süppedve heverték. Üres kaspók, szétört cserepek. Szanaszét megviselt mozdulatlanság. A szomszéd udvart a nagyiek kertjétől elválasztó palakerítésen csenevész szőlő indái lógtak. A nap halovány gömbje csak félig látszott a szemközti ház cserépteteje fölött. A fali óra oldalt azt mutatta, hogy már negyed hat van. Átaludtam az egész délelőttöt, sőt a délután nagy részét is, az alvás viszont jó, gondoltam, az még úgy-ahogy elviselhetővé teszi az egyedüllétet.

Aztán hamar eszembe jutott, hogy este nem egyedül érkeztem a házba. Láttam a férfi kissé torz arcát magam előtt, mintha a velem szemközti ablaküvegen tükröződne vissza. Óvatosan megfordultam, de senki nem állt ott. A kanapé fölötti polcokon elhelyezett fotókról továbbra is csak a család évek óta nem látott vagy már halott tagjai meredtek rám. Az ablakpárkányon virágok, főleg kaktuszok álltak. A polcok, akárcsak régen, teletömve könyvekkel, régi újságokkal; Élet és Tudomány, vagy két évtizednyi Nők Lapja, nagy halomban különféle rejtvényfüzetek és a teljes Jókai-sorozat világított ki halványpirosan a középső polc árnyékkal borított sávjából.

48

A konyhában vizet engedtem egy pohárba. Miután megittam az utolsó kortyig, újra és újra töltöttem, egészen addig, amíg azt nem éreztem, hogy a gyomrom fölött már az egész mellkasom tele van. Az éhségemet viszont a mértéktelen ivás sem mulasztotta el, úgyhogy benéztem a kamrába, de odabent semmi ehetőt nem találtam, majd miután végignéztem az edényeket és a lenti fiókokat, fölálltam egy székre, s elkezdtem a konyhaszekrény felső polcait végignézni, hátha találok egy csomag háztartási kekszket legalább. De a fenti szekrényekből csak egy zacskóba csomagolt, penészes kenyér bukkant elő, meg némi sós mogyoró, amit, bár kissé avasnak tűnt, azonnal, az utolsó szemig megettem. A mosogatóhoz közeli polcon, alufóliába csomagolva, egy nagy darab, szinte betonkeménységű csokoládé bújta meg az egymásra halmozott tárgyak között. Íze már nem nagyon volt, és legalább egy negyedórán át tartogattam a számban, hogy elkezdjen olvadni végre. Közben levettem a kabátot, mert éjszaka rám melegedett. Hűvös volt odabent, de jobban zavart a fülledtség a fejemben, mintha az, meg a sehogya sem múltó éhség, tartott volna bénító kábultságban.

Végigjártam a szobákat, hogy beszéljek a férfival, de sehol nem találtam. Sem a hátsó szobában, amely valaha apámé volt, sem papa egykori dolgozószobájában, ahol a kemény és magas diófa bútorok szorításában az íróasztal-

* Részlet a *Fóbia* című regényből.

la és az a letakart Förster pianínó állt. Legalább háromszor végigjártam az egész házat. Még a hátsó kertbe is kimentem, hátha a fészkerben pakol valamit a férfi, de odakint sem volt. Kezdett nyomasztani a szótlanúság. Amint valósággá vált, már egyáltalán nem vágytam az egyedüllétre. Beszélni akartam valakihez. Erős szél fújt odakint, az ég viszont tisztán, egyenletesen fénylett. Úgy tűnt, irtó hideg lesz a városban éjszaka. A Vénusz gömbje a templom tornya mellett világított az égen, miközben az udvaron kövér varjakat láttam, hevesen kapirgáltak a beton rései közül kiálló fűcsomók között. Az udvarnak nagyjából azon a részén állhattam meg, ahonnan Évi néni majdnem harminc éve azt a képet készítette anyámékról, de nem bírtam sokáig egy helyben állni, elviselni azt élettelen látványt és azt az igazságtalan érzést, hogy hiába igyekszem, folyamatosan késésben vagyok.

Visszamentem a házba. Kulcsra zártam a gangra nyíló ajtót. Rohamosan sötétedett. Föltűnt, milyen gyors tempóban telik az idő, és az eszembe jutatta, miért is vagyok tulajdonképpen itt. Aztán az idő múlása eszembe jutatta bátyámat is, és a hangját, ahogy azt mondja: eszedbe ne jusson egyedül odamenni a házhoz. És tudtam, ezt mondaná megint, ha újra beszélnénk. Ezt mondaná örökké, még akkor is, ha tudná, itt vagyok. És tudtam, hogy ezt mondaná Csaba is, rá azonban még nem tudtam haragudni akkor.

A faliorára pillantva tudatosult bennem, hogy az utolsó buszt már nem lenne időm elérni, pedig komolyan megfordult a fejemben, hogy elindulok, még a sötétség beállta előtt. Negyedóra sem volt az indulásig. Kézbe vettem a telefont, és már a mozdulat földézte bennem a mosdó fülledt belsejét, a hangokat, majd a fehér kórházépületet, az ezernyi csörrenést. Az orvost, azt a rendetlen szobát. Hogy nem láttam holtan a mamát, és hogy talán jobb így. Aztán a rendőrségen ivott kávé kesernyés íze járta át a számat, miközben már a rendőrnő csillogó arcára volt előttem. Csupa erős, mélyen belém égett részlet. Az alufóliáról visszaverődő fény csillanása, és az az undorító plüss ott az autóban, majd a kopott táj képe úszott be a távolban baktató őzek alakjával együtt.

Anyám, aki naponta legalább kétszer föl hív, már komolyan aggódhat az eltűnésem miatt, gondoltam, mikor ismét a telefon képernyőjére néztem. Az akkumulátor tizenegy százalékon állt. Vajon mennyit bír ki még? Van-e időm arra, hogy elhagyjam a házat? Van-e időm bemenni egészen a központig, majd visszajönni, mielőtt megjőnének? A rohamosan közeledő éjszaka járt a fejemben, és hogy még mindig éhes vagyok. Aztán eszembe jutott, hogy megkeresem a dobozt, amiből egykor a leveleket vette elő a mama. Tudtam, hogy ha maradok, van még időm újra végigjárni a házat. Ide-oda cikáztak a gondolataim. Izgatott maga a keresés, miközben aggasztani kezdett, hogy ha a hátsó szobában leszek, hátha nem hallom majd, ha valaki a főbejárat zárjával próbálkozik.

Visszamentem a konyhába. Úgy emlékeztem, az egyik fiókban megbújik pár égő, és szerencsémre úgy is volt. Kivettem egy hatvanas, régi típusú izzót a dobozból, majd egy konyharuhába csavarva óvatosan összeroppan-

tottam. Vigyázni akartam a sebre a kezemen, de akkor vettem észre, hogy a csuklóm teljesen ép, és hiába vizsgálgattam olyan sokáig, tisztán emlékezve az esésre, semmiféle sérülés nem látszott egyik kezemen sem.

A bejáratú ajtóhoz mentem, hogy kinyissam. A két ikerház közötti széles előtér sötét volt, s még a ház belsejénél is sokkal hidegebb. Nyaranta régen fecskék fészkeltek az eresz alatt, de akkor hiába füleltem, néma csönd volt odakint. Szétszórtam pár törött darabot. Gondoltam, legyen csak hallható, ha valaki bejön a nagykapun, de ne legyen túl föltűnő a zaj; mintha tényleg csak véletlenül lennének ott azok a szilánkok. Hallgatóztam. Semmi mozgás. Visszazártam az ajtót, majd megint a konyhába mentem, hogy vizet töltssek egy edénybe. Fogtam a kis lavórt, és elkezdtem öntözni a növényeket, de aztán abba hagytam hamar. Elfogott a félelem, mert közben rájöttem; ha tényleg meg akarom várni az éjszakát, a két férfit – bár a szándékomban és az eljövételükben sem voltam már biztos –, akkor nagyon nem szerencsés, ha bármi eleve szembetűnőn változtatok. Amikor előző este bejöttem, tényleg semmi jel nem utalt arra, hogy bárki járt volna a házban, de arra a pillanatra vonatkoztatva ez a kijelentés már nem igazán állta volna meg a helyét. Közel volt, hogy megint előntsön a kétségbeesés. Nehéz volt összeszedni gondolatban, vajon mikén változtattam addig. Éjjel vajon fölkeltem-e? Nem tudtam volna biztosra mondani. De nagyon ritka az, hogy végigalszom az egész éjszakát, pláne a délelőttel meg a kora délutánnal együtt. Az volt az érzésem, túl sok tárgyat mozdítottam el.

50

A belső szobában a dunyha összegyűrve fénylett. Az ágytakaró félig a földön hevert, ezeket azonnal a helyükre raktam, és minden egyes gyűrődést próbáltam elsimítani. Sokáig tartott. Aztán átmentem a másik szobába, de a függönyhöz nem mertem nyúlni, hiába, hogy el volt húzva félig, hátha folyamatosan figyel a házat a tér egy pontjáról valaki. Nem tudtam volna megmagyarázni, miért csinálom mindezt, csak annyit éreztem, hogy csinálnom kell. Két pohár kint állt a konyhaasztalon. Tudtam, hogy az egyiket én használtam nem sokkal azelőtt. A lavórt kitöröltem, majd visszaraktam oda, ahonnan elvettem, és a vécé ajtaját is becsuktam, mert azt korábban mindig csukva tartotta a mama. Az előtér padlója tiszta sár volt, s vagy egy negyedórán át vacilláltam, felsöpörjem-e. Néhány képet és a nagy neszeszerét visszaraktam a helyére, s mire befejeztem a pakolást és a fölmosást, már odakint is szinte teljesen sötét lett. Egyre hidegebb volt a nagy előtérben. Tisztán látszott a leheletem. Visszavettem a kabátomat, majd leültem a puha díványra. Figyeltem, ahogy minimálisra csökken a kintről érkező fény, és az árnyékok egyre terebélyesebbek lesznek a szobában, mintha a színeket is eltörölné a lassan közeledő éjszaka.

Végül a kishálószobában kezdtem a keresést, de ott a szekrény alsó polca szinte teljesen üres volt, pedig tisztán emlékeztem rá: pár éve onnan vette ki azt a sötét színű dobozt a mama. Látszott, hogy a ruhákból is sok mindent kipakolhatott apám, vagy még a nagy korábban, és a fiókok nagy részében sem találtam semmi fontosat. A felső polcok tele voltak a nagyapa érméit

tartalmazó tokokkal. Néhány igazán szép kivitelezésű bőralbumot is találtam, azokban bélyegek lapultak komoly, nagyapámhoz méltó rendbe téve, bár inkább maguk az albumok voltak szépek, nem az, ami bennük rejlett. A gyűjtemény nagy része, azt hiszem, értéktelen volt. Úttörőket ábrázoló, tenyérnyi méretű bélyegek, volt pár szlovák, sőt csehszlovák és román széria, Eminescuval vagy talán Enescuval; sosem tudom, melyikük a költő és melyik a zenész. A neveket amúgy is képtelen vagyok megjegyezni. Nagy, hangjeggyel díszített sorozat volt, az írást viszont nem tudtam elolvasni, még szemüvegben sem, a betűk annyira lekoptak a hosszú évek alatt.

Átmentem a másik szobába, s végül a nagy diófa szekrény alsó polcán, a nagy kosztümjei alatt találtam meg a dobozt. De amikor fölnyitottam a tetejét, egyrészt föltűnt, hogy sokkal, de sokkal kevesebb boríték van benne, mint amennyi korábban volt, másrészt közben elillant az addigi élénk szándékom, az a vágy, ami pedig egy napon át annyira erős volt. Kivettem pár borítékot, de már egyáltalán nem volt kedvem olvasgatni nagyapám árulásáról. Megundorodtam tőle. Legfölül az a levél hevert, amiről tényleg senki sem gondolná, aki csak ismerte a papát, hogy ő írta volna. Végül az volt az egyetlen, amibe mégis beleolvastam. Akkor is idegen volt a szöveg, és fájoan részletező. Még annál is jóval több érzelemmel, mint amit a korábbi olvasás alapján föl tudtam idézni. Hirtelen az undor mellett azt kezdtem érezni, hogy nincs semmi jogom ehhez. Hogy amikor a mama önszántából mutatta meg a leveleket, az még rendben volt, de most, hogy már egyikük sem él, azzal, hogy így kutakodom, megbocsáthatatlan dolgot művelek; mintha leskelődnék, vagy valami annál is nyomasztóbb és vállalhatatlanabb bűnt követnének el, kifejezetten ellenük. Persze lehet, hogy csak a szokatlan stílus zavart össze, ami annyira összeegyeztethetetlen a papával. Közben azt vettem észre, hogy már nem is a megcsalás, inkább az a kérdés nyugtalanít, hogy a két férfi aznap este vajon eljön-e. Tudni akartam, volt-e értelme közel huszonnégy órát várnom. Vállalnom önféjűségből, és a családom miatt állandóan érzett, kínzó büntudatból ezt a *kötelességet*. Az utolsó buszt már lekéstem, jöttem rá megint szinte remegő kézzel, a telefonra pillantva: vonatközlekedés pedig innen nincs a főváros irányába, tehát ki kell várnom a reggelt, akármi történik is az éjszaka folyamán.

Amíg lapozgattam, teljesen besötétedett. Alig láttam már a betűket, hiába, hogy a szemközti tér lámpái fölkapcsolódtak. A fény, pontosan ugyanúgy, mint előző este, a redőnyök apró résein át behatolva halványsárga foltokkal pettyezte tele az ablakokkal szemközti, tapétával borított falat. Mozgás hallatszott kintről. Gyorsan visszatettem a leveleket a dobozba, majd az egyik tonettszékre fölállva az egészet a felső polc leghátsó részébe toltam. Pár ruhadarabbal takartam le a papírdobozt, hátha más, főleg apám, úgy nem találhatja meg.

Amikor visszamentem az előtérbe, alig hittem a szememnek. A Jenő ott ült a pamlagon. Kintről beszűrődött némi fény, így jól láttam az arcát, és azt is, hogy ugyanabban a ruhában van, mint előző este. A haja kócos volt, az arca csillogott az izzadságtól, zaklatottnak látszott, mintha megint fu-

tott volna órákon keresztül, vagy az öregasszony látta volna el ismét olyan alaposan a baját. Vastag borítékot tartott a kezében. Első pillantásra azt hittem, a táskából vette ki, ami ott hevert a díványon; hogy a mama nálam lévő holmijaiból került valahogy hozzá, de miután közelebb léptem, már biztos voltam abban, hogy az a boríték sosem volt még a kezemben. El sem fért volna a táskámban, olyan nagyalakú volt. Biztosan itt találhatta valahol, gondoltam aztán, amíg én a levelekkel foglalkoztam. De hogy hol, arról persze fogalmam nem volt, ahogyan arról sem, hogy hová tűnhetett el a férfi olyan hosszú időre. A nagy előszobában nem utalt semmi jel arra, hogy bármit elmozdított volna. Érthetetlen volt, hogyan jöhetett vissza a házba, vagy ha el sem ment, akkor hol rejtőzhetett majdnem egy teljes napon át, és egyáltalán miért rejtőzött el. Aztán eszembe jutott a pince. Hogy oda nem mentem le, ahol télen a növényeket tartjuk, miközben az az egyetlen hely, ahol viszonylag kellemes és egyenletes a hőmérséklet, ahol síri csönd van, s ahol nyugalomban meghúzhatta magát. Úgy láttam, minden háborítatlan. Az ajtók csukva voltak. A főbejárat kilincsét lenyomtam, de az ajtó nem nyílt. Benéztem újra a kisebb hálószobába, ahol az a fiókos szekrény állt, de ott bent sem láttam semmi, változásra utaló jelet.

Leültem a férfi mellé a díványra, aki egyetlen szót sem szólva követett a tekintetével, amíg én a zárat ellenőriztem. A szavakat továbbra is nehezen formálta, de éreztem, hogy azonnal mondani akar valamit. Nyüszögött, szinte szűkölt, mintha kínban lenne. Az arcán a csodálkozás mellett egy kétségbeesett vonás is ült. Még mielőtt rákérdezhettem volna, hogy mi az, fölnyitotta a borítékot, majd a kezembe adott néhány, szakadozott papírt, hogy nézzem meg. A borítékból előkerült egy fénykép is, két kisgyerekről, akiket – mivel szinte csecsemők voltak – érthetően nem ismertem föl. Az viszont rögtön föltűnt, hogy van köztük némi hasonlóság, azon túl, hogy ugyanolyan, rugdalózószerű ruhában vannak, miközben látszott az egyértelmű méretbeli különbség is. A bal oldali kisgyermek arca azon a képen sima és kerek, a másiké viszont szembetűnően aránytalan: a jobb szeme lejjebb helyezkedik el, mint a bal, és a karját ferdén tartja, mintha béna volna. Ráadásul hat ujja van az egyik kezén. Mivel a kamera felé nyújtózik a felvételen, ezt akkor azonnal észrevettem.

– Hol voltál?

A férfi nem felelt, csak hevesen, türelmetlenül ingatta a fejét, miközben rámutatott a gyerekeket ábrázoló képre.

– Kik ezek? – kérdeztem, még azelőtt, hogy a papírt, amit a kezembe nyomott, alaposabban megnéztem volna. Zavart, hogy olyan zaklatott. Nem értettem, mi olyan sürgős ebben.

Rám pillantott, majd előbb a nyújtózkodó kisgyerekekre mutatott, végül saját magára. Az nem lepett meg, hogy ő lehet az. Ismét megnéztem a gyerek arcát és hihetőnek tűnt a dolog. Arra gondoltam, még emlékeztet is rá. Már amennyire egy kiskori képben föl lehet fedezni egy borostás felnőtt arcát. Amikor azonban újra a férfira néztem, hogy megbizonyosodjak a hasonlóságról, megint elementáris erővel öntött el az érzés, hogy ismerem. Vagy ismerek valakit, akinek a vonásai ennek az embernek az arcában is fölfe-

dezhetők, de hogy az nem egy ismeretlen kisgyerek, hanem a bátyám, vagy talán inkább én vagyok az.

Lüktetett a halántékomban egy ér. Azonnal az iratokra néztem. Az első papír egy régi születési anyakönyvi kivonat volt, amin szokatlan módon két név szerepelt az újszülött neve rubrikájában, ám az egyik át volt húzva fekéttel. Apámé állt a második helyen, az első, szinte kisatírozott pedig egy másik emberé volt, akinek a keresztnévéből – nagy nehezen ki tudtam venni a szögletes, kissé elmosódott írásból – egy n betű és két határozottan megrajzolt, hosszú ékezet látszott. A szülők megnevezésénél hasonló furcsaság ismétlődött az iraton, de csak az anyánál. Az első név ott is áthúzva. Hunyrogva, de végül ki tudtam olvasni a keszekusza kézírásból, hogy S. Veronika. A második, leánykori név teljes egészében látszott: nagyanyámé volt. Az atya családi nevével pedig nagyapám neve sötétlett.

Megint a képre néztem, aztán újra a kivonatra. A mellettem ülő férfi arcára, majd ismét a képre. Kezdet nyilvánvalóvá válni, hogy nemcsak a papa rejtegetett évtizedeken át egy titkot, hanem a mama sem volt annyira őszinte, mint ahogyan azt addig a pillanatig hittem. Az a titok több szempontból sem csak nagyapám titka volt. A mama nem mondott el mindent sem magáról, sem akkor, amikor arról a bizonyos V.-ről beszélt nekem. Sőt, sok minden mással, a családdal és apámmal kapcsolatban is hallgatott – legfőképp vele kapcsolatban –, aki ezek szerint nem egyedüli gyerek, van egy testvére is, akit nagyszüleim nem vettek magukhoz, és nagyon kíváncsi lettem rá, hogy miért. Csak úgy özönlöttek a fejemben a kérdések. Lehet, hogy nagyanyámnak nem lehetett saját gyereke? És a megcsalásból származó gyerekek közül miért csak az egyik került hozzájuk? Csak az egészséges kisfiú „jöhetett”, és vajon tényleg csak a fogyatékosága miatt nem került hozzájuk a Jenő? Vagy ennek valami más oka is volt? Lehetséges, hogy a mama nem is tudta, hogy annak a nőnek két kisgyermek született? De hát, az a nő ott van a családi képeken, jutott eszembe megint – miközben fölfogni nem tudtam, hogy nagyanyám a nő jelenlétét, akivel ezek szerint megcsalta nagyapám, hogyan tűrhette el. És ha ő ott van, márpedig legalább egy képen szerepel, amin ráadásul apám is látható, akkor a Jenő vajon miért nincs rajta azon felvételen? Belefájdult a fejem a néma kérdezősködésbe. Főleg, hogy a mama hallgatása bőven fölért néhány igazán súlyos és megdöbbentő hazugsággal. Hirtelen nehéz volt hinni a szememnek. Értelmezni az eleinte még töredékesnek látszó információkat, de aztán az a döntő és igazán szívfacsaró gondolat merült föl bennem, hogy akit eddig a nagyanyámnak hittem, valójában nem az. És így azonnal érthetővé vált, hogy miért akarta mindenáron, olyan türelmetlenül a Jenő, hogy nézzem meg azt az iratot, és miért nevezte úgy azt a kis galambszerű nőt és a papát ott a szobában, ahogyan. Szerettem volna tudni, a többi családtag, legfőképp apám, tud-e arról, ki az anyja valójában. Vagy a bátyám, hogy igazából kitől származunk. És volt egy olyan határozott érzésem, hogy egyedül én vagyok az, aki elől eddig rejtegették mindezt. Falféhr lehetett az arcom. Legszívesebben torkom szakadtából üvöltve rohantam volna kifelé a házból, de arra már nem maradt időm.

Csak pár perccel múlt fél tíz. Tisztán hallottam az üvegszilánkok roppanását, majd ahogy valaki a zárraj bajlódik a két ház közötti átjáróra nyíló ajtónál. Zörgött a fára szerelt fém. A dívánnyal szemben van a bejárat. Látszott, hogy a kilincs megmozdul. A túloldalon álló fickó párszor rápróbálhatott, hátha fölösleges feszegetnie. De az ajtó zárva volt. Néhány rángatás után abbamaradt a zaj, majd hallottam, hogy az az ember tesz pár lépést a belső udvart az átjárótól elválasztó fémkapu felé. Közben hallatszódott egy tompa puffanás is. Mintha egy sörétes puskát sütöttek volna el valahol a távolban. Azonnal fölillant a szemem előtt a kép, amit még a város határában láttam; ahogy az a három óz hangtalanul lépdel a kora esti, fagyos szürkületben. De az nem egy lövés zaja volt, jöttem rá, mikor a Jenő tekintetét követve már az ablakot figyeltem, hanem annak a hangja, ahogy valaki egy ugrás után földet ért a hátsó udvaron.

Azonnal fölemeltem a táskámat, majd kivettem belőle a mobilom. Már az előző esti megérkezés előtt gondoltam rá, hogy ha bent leszek a házban, rögzíteni kellene, ami történik, mert arra továbbra sem láttam sok esélyt – még a Murván tapasztaltakkal együtt sem –, hogy a rendőrök föltűnnének a háznál éjszaka. Azt a hibát pedig nem akartam elkövetni, amit korábban sikerült, még kint az állomáson.

Nem volt időm kipróbálni, a kamera pontosan mit rögzít majd. Persze igyekeztem olyan szögbe állítani a készüléket, hogy egyrészt ne dőljön el, másrészt, nagyjából a szoba közepén lejátszódó dolgokat rögzítse. Láttam, hogy csak pár százaléknyi energia maradt az aksiban. Minimumra vettem a fényerőt, a képernyőrészt srégen nekitámasztottam az ott álló vaskos könyvhalomnak, ami egyúttal árnyékot vetett a fekete készülékre, majd az aljánál húzódó kis résen át benyúlva a mutatóujjammal elindítottam a felvételt.

A kertre nyíló nagy ablakon keresztül idővel látni lehetett a mozgást. Egy alak lépett a kiskapuhoz, aminek a reteszét, jutott eszembe rögtön, elfelejtettem visszatolni, miután kora este kint jártam az udvaron. Nyikorgás. Lépések zaja hallatszott. Azt hittem, az alak azonnal ránk töri a kert felé vezető ajtót, de egyelőre nem nyúlt még a zárhoz sem. És akkor a másik férfi is, akit korábban a két ház közti folyosón hallottam kaparászni, mozdulatlanul állt.

Hosszú másodpercekig még egy pisszenés sem. A Jenő váratlanul megragadta a vállamat, majd elkezdett ráncigálni, hogy azonnal kövessem a konyhába. Kétségtelen, ott volt a legsötétebb az összes helyiség közül. És ahhoz, hogy oda beosonjunk, szerencsére csak egyetlen ajtót kellett megmozdítani. Mikor már bent voltunk, a Jenő visszatolta az ajtót egészen addig a pontig, hogy szinte csukva legyen, de hangot közben ne adjon ki maga a mozdulat. Olyan finoman és pontosan csinálja, gondoltam a mozdulatait figyelve, mintha mindez már megtörtént volna korábban.

A jobb hátsó sarokba húzódtunk, egészen a szekrény tövéhez, a kamra ajtajához közel. A konyhában nemcsak hogy koromsötét volt, még a cipőmon keresztül is éreztem a kőburkolatból sugárzó hideget. Közben hallatszott egy halk zörgés, aztán ahogy recsen valami. Lehunytam a szememet, így

csak az ismétlődő nyikorgásból jöttem rá, hogy kinyílt a kert felőli ajtó, majd finoman visszacsukódott. Pár lépés zaja hallatszott, utána csönd lett. De nem az üres házakra jellemző némaság. Feszült csönd. Éreztem, hogy az, aki az előtérben áll, figyel, mozdul-e rajta kívül bármi odabent.

Motozás, halk recsegés. Először azt hittem, a Jenő mozdult meg, de ő feszülten, összeszorított ajkakkal, szinte a füléig emelt vállal állt tőlem csak kétlépcsnyire. Közben megjelent a földön egy árnyék, eleinte csak annyit érezkeltem a mozgásból, majd fokozatosan egy patkány alakja olvadt ki a sötétből. Gusztustalan példány volt, hosszú, csupasz farokkal. Az előszobába nyíló ajtóig osont, majd váratlanul megállt, mintha meglepte, sőt megmerevítette volna a kintről szűrődő világosság. Mikor újra megmozdult, azt hittem, elindul visszafelé, de végül átbújt az ajtó alatti résen. Odakintről hangos csattanás hallatszott. Rögön utána anyagsúrlódás, mintha valaki csoszogva arrébb lépett volna, majd egy szinte nevetésbe hajló köhintés visszhangzott. Aztán újra a zörgés, amit a diványon ülve is hallottam, majd ahogy tárul a bejárati ajtó. Mindig jellegzetesen ropog az idős faszerkezet, mintha ketté akarna hasadni. A hosszan tartó szótlanság, a ház elhagyatottsága csak növelte a hanghatások erejét. És tisztán hallható volt az is, amikor megszólalt az a két, ismerős hang odakint.

– Atyaúristen, az meg mi ott a kezében?
– Egy ótvaros patkány. Az előbb szz... sz... szaladt ki onnan bentről.
– Minek fogdosod? Tedd már le, te idióta. Most nem félsz a fertőzéstől?
– Ne... ne hívj így. Ezt a kórt nem a patkányok terjesztik. Az emberek jelentik a veszélyt!

– Bazdmeg, mindjárt elokádom magam. Hátul könnyű volt bejutni?
– Csak át kellett mászni a téglakerítésen. Nyugi, figyelmes voltam... nem látott meg senki.

– Jó. A kapuhoz elég volt egy sima ötvenötös kulcs. Amennyire stresszelnek ezek az öregek, annyira nem adnak a biztonságra.

– Hideg van.
– Mondom, hetek óta üres a ház. Hiába hagyták fölhúzva a redőnyt, semmi mozgás nem volt itt már a hónap eleje óta.

– Körbenézzünk?
– Talán láttál valamit?

– Azt már elintéztem – felelte a vékonyabb hangú férfi.

Mintha csak az utolsó mondatra akarna azonnal rációlni, nyikordult a két ház közötti átjáróról nyíló nagykapu. Régóta ilyen hangot ad ki, pláne, ha nem mozdult már hosszabb ideje. Gyerekkoromban gyakorta csak a hátsó kaput használták nagyszüleim. Főleg, mikor nagyapám nem akart Évi néni férjével, Géza bácsival találkozni, akivel egy telekügylet miatt sokáig elég rosszban voltak. Alkalmanként tettelegesséig fajult a vitájuk, amire persze az elfogyasztott napi alkoholemennyiség is rádolgozott rendszeren.

Reccsent a bejárati ajtó. Mást egyelőre nem lehetett hallani, mert azok ketten talán még nálunk is feszültebb csöndben vártak.

Kijebb léptem, hátha egy másik szögből láthatom, pontosan mi történik az előtérben. De csak az udvarra nyíló ablakot láttam meg az alatta húzódó hosszú könyvespolcot, illetve halványan az asztalon álló könyvhalmot, ami-

nek a telefonomat döntöttem neki. Olyan sötét volt a könyvhalom tövében, hogy nem tudtam megállapítani, ott van-e még a készülék.

Nevetés, aztán pár lépés zaja hallatszott, majd egy férfi szólalt meg, aki nek a hangja szintén ismerős volt.

– Sanyi, mi a faszt csináltok itt? Reméltem, hogy nem lesz itt senki. Kicsit korán van, nem?

– Majdnem beszartam, öreg, azt hittem hirtelen, hogy a nyanya jött haza.

– Az már nem fog hazajönni.

– Hogyhogy nem fog?

– Úgy, hogy meghalt.

– Komolyan?

– Igen, ha mondom. Azért is jöttem ide, mert nyolc körül nem találtalak a telepen. Azt hittem, legalább bemész, hogy legyen alibid, te barom. Van egy kis gáz.

– Miféle gáz?

– Az öreg nő unokája bent járt tegnap délután az őrön. Valahonnan megtudta, hogy mire készültök.

– Mi van?

– Bizony, jól érted. El se hittem, mikor bemutatkozott, majd elkezdte mesélni a dolgot. Azt állította, hogy hallott benneteket az állomáson. Lehetséges ez?

– Mi van?

– A Jenőről is beszélt... te biztosan ismered. Tudod, az a bolond gnóm, aki néhány éve szabadult.

– Igen, tudom, ki az.

– Tegnap elmentem hozzájuk, hogy kikérdezzem erről-arról, de azt a nyomorultat nem találtam otthon, csak az öreglányt, akivel él.

– Az a nő az őrön miket mondott még?

– Érdekes, hogy ezt kérdezed.

– Mert?

– Azért, mert arról is beszélt, hogy szerinte az a szerencsétlen, börtöntöltelék Jenő nem ölt meg senkit, és állítólag erről ti beszéltek ott az állomáson. Hazudott a nő? Vagy tudtok valamit, amit én nem? Amúgy meg... mi a szart csináltok itt fél tízkor?

– Kicsit korán értünk ide. Beteg a gyerek, most tudtam elszabadulni otthonról. Hamar le akarjuk zavarni a dolgot.

– Hát ez óriási, mondhatom! Nem láttatok senkit bejönni?

– Nem. Azzal a csajjal mi lett?

– Az öreglány unokájával?

– Azzal.

– A nőt az egyik kolléga tegnap este fölrakta az utolsó fővárosi járatra. Olyan sápadt volt, hogy nem sokat néztem ki belőle, de azt mondta, hogy van kulcsa a házhoz. Tíz körül erre kanyarodtam a biztonság kedvéért tegnap este is, mert féltem, hogy mégiscsak idejön, miután olyan összevissza dumált mindenféléről. De ezek szerint akkor kellően ráijesztettünk.

– Eddig senkit se láttunk.

– Akkor jó. És te? Meglep, hogy itt találalak. Nem tudtam, hogy a Sanyi veled tervezi ezt a dolgot. Évek óta nem láttalak a városban. Hová tűntél?

– Sehová.

– Értem, az más. És mi az ott a kezdedben? Vigyázz, mert még a végén elkapsz valamit!

Előbb röhögés, majd egy tompa puffanás hallatszott. A Jenő érzékelhette, sőt érthette is azt a gesztust, mert azonnal megmozdult mellettem, mintha egyenesen őt vágták volna a földhöz. Mintha neki okoztak volna fájdalmat, nem annak a nyomorult, haszontalan állatnak. Hirtelen vissza kellett rántsam a kabátjánál fogva, hogy a csoszogó mozgása ne okozza a vesztünket azonnal.

Hallgatóztam. Csönd volt. A konyhaajtó mozdulatlanul, résnyire nyitva állt, miközben váratlanul megszólalt kint a lengőóra, aminek a hangja addig a pillanatig föl sem tűnt, pedig az előszobában minden félórában üt legalább egy öblöset. Az egyik férfi fojtott hangon káromkodott, aztán megint csönd lett. Lassan tapinthatóvá vált a hideg odabent.

– Kint leszek még egypár percig, ha kellenék. Szedjétek, ami kell, aztán húzzatok a picsába, de gyorsan. Téged meg reggel a víztározónál várlak. Arról a nyomorultról is beszélünk kell.

– Már hogy...

– Igen, róla. Csak ott legyél a cuccokkal együtt, bazdmeg!

Miután a rendőr kiment, azt hittem, sietve körbenéznek, hogy milyen értékes tárgyakat tudnak azonnal kivinni a házból, de egyáltalán nem kapkodták el a dolgot. Azt tudtam, hogy az ékszereket apám elvitte már akkor, amikor a nagyi az ápolási osztályra került. De az értékes festmények továbbra is ott lógtak a belső szobában. A papa halála óta amúgy sok mindentől megszabadult a mama. Főleg a férje dolgaitól, amiket már évek óta nem használt senki. Valahol mélyen reménykedtem abban a nagypapa halála után, hogy a mama legalább a rendszeres közös séta erejéig összeszűri a levelet valakivel, de örökre hűséges maradt a házasságukhoz.

Hirtelen az egyik férfi arcát pillantottam meg a konyhaajtó ablakának négyszögében. Nem jött be a konyhába, még csak be sem nézett, egyszerűen odaállt, közel a gangra nyíló ajtóhoz. Nem emlékeztetett egyik férfirra sem azok közül, akiket előző este az állomáson láttam közvetlenül a fölszállás előtt, de arra már nem mertem volna megesküdni, hogy nem az egyik, még a délelőtti buszon látott férfit figyelem a koszos üvegen át. Valamivel fiatalabb volt, mint ahogyan arra a hangja alapján következtetni lehetett. Bő negyvenes, oldalra fésült hajú fazon, csontos, holtsápadt arccal. Frusztrált, hogy nem tudom, a másik hol lehet. Főleg, hogy körbe lehet menni, a kert felől apám volt szobáján, majd a kamrán át, egészen a konyháig. Tudtam, hogy ha a másik közben kiment, könnyen a hátunk mögött bukkanhat föl.

Hosszú ideig nem hallatszott semmiféle mozgás. Egyenletes csönd nehezedett a házra. A vékony fickó feje is mozdulatlan maradt, csak a Jenő szuszogott mellettem; hol ránéztem, hol az ajtó irányába, hogy mozdul-e odakint valami. Aztán megszólalt az ajtónál álló fickó, és végre kitódulhatott a levegő a mellkasomból.

– Ez a genny meg mi... minek jött ide? Azt mondtad, nem szóltál senkinek, erre idejön egy zzs... zсарu!

– Kussolj már! Muszáj volt szólni neki, érted? Mit gondolsz, amúgy nem találnának meg azonnal?

– Az lehet, hogy téged megtalálnának.

– Örülj, bazdmeg, legalább van, aki fedez minket.

– Gondolom... megkéri az árát.

– Meg. De nézz majd be a belső szobába, és megérted, hogy nincs miért aggódni.

– Nézzünk körbe gyorsan.

– Előbb egy kérdés.

– Mégis mi... mi volna az?

– Honnan ismered a Jenőt?

– Ki... kicsodát?

– Ne add a hülyét! Ideje volna elmesélned, mi történt.

– Mikor mi történt?

– Figyelj, öreg, amikor az állomáson szóba hoztam azt a nyomorultat, olyan kétségbeesett képet vágtál, hogy azóta nem megy ki a fejből. Erre meg tessék, a Dezső szoba hozza, neked meg ugyanolyan zavart lesz az ábrázatod. Persze azon sem lepődnek meg, ha csak adná a hülyét, még előttünk is. Szerintem ugyanolyan jól tudja, mint én, hogy az a nyomorék sosem ölne meg senkit. Ahhoz túl nyúlszívű és szerencsétlen. Rá kellett volna kérdezni már tegnap... én hülye... persze nyilván széttárt karral ingatta volna a fejét, mint a faszfej zsaruk általában. Lehet, hogy több mint tíz évet ült ártatlanul? Az nagyon kemény.

– Most mi a jóistenről dumálsz?

– Attól tartok, tudod te azt pontosan. Nagyon érdekelne, hogy honnan ismered.

– Kicsodát?

– Hát azt a rusnya képű Jenőt!

– Ho... honnan a picsából ve... veszed, hogy ismerem?

– Lehet, hogy nem ismered, de van hozzá közöd, nem?

Miközben beszéltek, a mellettem álló férfi halványan fénylő arcát figyeltem. Még ha egészen odáig volt bennem bármi kétség is a személyével kapcsolatban, akkor teljesen nyilvánvaló lett, hogy róla van szó. Úgy zihált a mellkasa, mint ha lefutott volna egy maratoni távot. A szeme kitágult, hogy lassan összegyűjtse, majd élesen visszaverje azt a kevéske fényt, ami odabent önmagában szinte érzékelhetetlen volt. A tárgyakat a konyha belsejében beborította a sötétség.

Idővel ismét az előtérre nyíló ajtó ablakát figyeltem, amin keresztül a csontos arcú fickó feje látszott. A fényes keret egyre szűkebbnek, távolabbinak tűnt.

Fáradt voltam. A beszűrődő hangok gyengültek.

– Mondjuk úgy, hogy tudom, kicsoda.

– Mondom én.

– Na... na és, akkor most... mi van? Elég sok embert ismerek látásból, ahogyan te is.

– De őt nem csak látásból ismered. Jól sejtem?

– Mi a fa... fa... faszt akarsz tőlem? Inkább pa... pakoljunk, aztán húzunk a fenébe!

– Két perc, és elkezdjük, de ezt előbb tudni akarom. Ugye nem ti nyírtátok ki az öcséddel a Vargáékat úgy tizenöt-húsz éve?

– Mi van?

– Baszki, remélem, nem ti voltatok!

– A Ferit azt hagyd ki ebből!

– Öreg, válaszolnál a kérdésemre?

– Mi... mi... minek basztatsz? Talán te is zzzs... zсарu vagy? És egyáltalán, kik azok a Vargáék?

– Egy család voltak odalent a Murván. Történetesen az a nyomorult nekik dolgozott.

– Kicsoda? A haverod az állomásról?

– Nem a haverom, te barom. És ne add az idiótát, inkább válaszolj.

– Minek is kéne válaszolnom?

– Egyrészt, mert kérdezlek, azért. Másrészt, mert tudom, milyen féreg dolog miatt ül az öcséd a sitten. Ugye neked nem volt közöd ahhoz a mézár-láshoz?

– Aggályaid vannak velem kapcsolatban?

– Könnyen lehet.

Az ablaknál álló sápadt fickó röhögni kezdett. Az arca kétségbeejtővé vált, jól láttam még azon a homályos ablakon át is.

– És ez pont most jut eszedbe... rablás közben!

– Szóval ti nyírtátok ki őket.

– Te mondtad, hogy történnek ilyen esetek!

– Mondd ki, bazdmeg! Ti voltatok vagy sem?

– Jól gondoltad. Tényleg az öcsém találta ki az egészet. Igazából a nő miatt. Teljesen rápörgött, bár a Vargát én beleztem ki, mert nekem tartozott, méghozzá jó sokkal. A feleségét viszont a Feri készítette ki olyan alaposan. Meg kell hagyni, tényleg dögös volt, ahogy mondtad. A Ferit nem nagyon lehetett visszatartani, de hát, ezek szerint tudod, hogy milyen.

– Nahát, milyen szépen, tisztán összefoglaltad!

Megragadtam a Jenő vállát, hogy ne indulhasson el, de éreztem, hogy nem leszek képes visszatartani. Pár másodperc telt el csöndben, aztán megindult teljes erőből kifelé. Azonnal összébb húzódtam. Emlékszem, a szememet is teljes erővel összeszorítottam, mintha úgy még kisebbre mehetnék össze, és bántatlanul átvészelném mindazt, ami történni fog. Először az ajtó csapódását hallottam, majd egy hatalmas, ismétlődő hördülést. Aztán dula-kodás hangjait, rázkódást, üveg csörömpölését. Tárgyak zuhantak a földre, újabb hörgés, végül megint csönd lett. Mozdulatlan csönd.

Fölnyitottam a szememet, de az ablak halványan világító négyszögén át nem láttam csak a kertre nyíló bejárati ajtót. Félig nyitva volt. Enyhén mozgatni kezdte a szél, de látszott, hogy mielőtt becsukódna, megakad valamiben. Eleinte azt hittem, mindannyian elhagyták a házat, és azért nem hallok mozgást a kinti helyiség felől. Vártam egy keveset, majd óvatosan közelebb léptem az előtérbe nyíló ajtóhoz. Az ablakon keresztül föltűnt, hogy az egyik férfi a földön fekszik, a lábai még a szoba felőli részen, a fölsőteste a küszöbön, a feje pedig már a terasz betonozott részén hevert, teljesen ki-

facsart tartásban. Tiszta vér volt az egész arca, és a küszöb mentén a padló a mellkasa körül. Megállapíthatatlan volt, melyikük fekszik ott. Az, akit az ablakon át láttam, vagy a másik, karcosabb hangú, de az öltözékén látszott, hogy nem a Jenő az. Sejtelmem nem volt, a másik férfi, illetve a rendőr, aki pár perccel korábban bejött, hol a fenében lehet.

Áthúzódtam a jobb oldali falhoz, ahonnan ráláthattam az előtér középső részére. Ketten álltak a szoba közepén. Azaz csak a Jenő állt, a másik férfi félig térdelt előtte, az álla előtt egy késsel, amit – hátulról kulcsolva át a nyakát – apám ismeretlen testvére szorított rá. Remegett minden tagom, de próbáltam összerakni a fölidézett hangok és a piszkos üvegen át figyelt sápadt arc alapján, ki ki lehet. Amint egy leheletnyit megmozdultak, és megláttam a földön térdeplő férfi arcát, már értettem, hogy nem az fekszik a küszöbön csurom véresen, aki az előbb úgy röhögött. Az az ember még lélegzett, pislogott. Szuggeráltam a Jenőt, hogy nézzen végre rám, hátha akkor elengedi a férfit. De végig lefelé bámult, nem emelte föl a fejét egy másodpercre sem, rászólni pedig nem volt bátorságom és erőm. Némán figyeltem őket, miközben kezdtem sejteni, hogy ha egy kicsit türelmesebb vagyok, ez az egész, rettenetes helyzet most nem létezhetne. Aztán már csak arra tudtam gondolni, hogy az a szerencsétlen Jenő végül el fogja metszeni a férfi torkát. A küszöbön fekvő test nem mozdult. A házban szétterülő csöndet egyelőre egyetlenegy hang sem szakította meg.

60

Szerzőink könyvei

